

C25 – BUI3

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

14 oktober 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN,
INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOERISME

INHOUD

Interpellatie van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het optreden tegen reisbureaus zonder vergunning door Toerisme Vlaanderen	1
Met redenen omklede moties	4
Interpellatie van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de problemen met de pps-financiering van vernieuwde jeugdverblijfsaccommodatie in het kader van het jongerentoeisme	4
Interpellatie van de heer Jef Tavernier tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de stand van zaken betreffende de pps-financiering van jeugdverblijfsaccommodatie	7
Met redenen omklede moties	7
Interpellatie van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de interne audit bij Toerisme Vlaanderen naar onregelmatigheden bij de toewijzing van overheidsopdrachten	7
Interpellatie van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de conclusies en aanbevelingen van de interne audit bij Toerisme Vlaanderen	12
Met redenen omklede moties	12
Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de onderschatting van de Vlaamse kust als toeristische bestemming	12
Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over aangekondigde maatregelen om de vakantieparticipatie van kansarmen te vergroten	15

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

Interpellatie van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het optreden tegen reisbureaus zonder vergunning door Toerisme Vlaanderen

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister-president, in het eerste kwartaal van vorig jaar heeft het Vlaams Parlement unaniem het decreet inzake de reisbureaus goedgekeurd. De bedoeling was om kwaliteitsgaranties te bieden zowel op het vlak van de reisbureaus als voor de klanten. Meer dan een jaar na datum blijkt nu dat een en ander toch wel mank loopt bij de toepassing van het nieuwe decreet inzake de reisbureaus. Volgens de heer Van Eeckhout, gewezen voorzitter van de Vereniging van Vlaamse Reisbureaus (VVR), zou er geen gevolg zijn gegeven aan de klachten die door vereniging zijn overgemaakt aan Toerisme Vlaanderen. In het verleden stapte de VVR zelf naar het gerecht met de dossiers. Dat kostte heel wat tijd, geld en energie aan de vereniging. Het decreet van vorig jaar slaat op alle reisorganisatoren die een kantoor hebben in Vlaanderen. Jammer genoeg slaat het niet op buitenlandse reiskantoren of op reizen die worden aangeboden via het internet. In het verleden voerde de VVR 40 tot 50 processen tegen illegale reisaanbieders. Ze had daar ook een budget voor, dat echter ieder jaar opnieuw uitgeput was.

Zoals ik daarnet al heb gezegd, stelt de VVR dat Toerisme Vlaanderen geen of onvoldoende gevolg geeft aan de dossiers die ze vroeger zelf indiende, maar nu toespelt aan Toerisme Vlaanderen. De vergunde reisbureaus voelen zich dan ook bekocht omdat illegale kantoren goedkopere reizen kunnen aanbieden. Het gaat niet alleen over de reisbureaus, maar zeker ook over de klanten, die de gedupeerden zijn van die illegale bureaus.

Mijnheer de minister-president, waarom gaat Toerisme Vlaanderen niet in op de door de VVR aangeleverde dossiers? Wat is uw reactie op deze berichtgeving? Klopt de informatie? In persberichten wordt het standpunt weergegeven van Toerisme Vlaanderen, dat de zaken enigszins nuanceert. Bent u van oordeel dat er een bijsturing moet gebeuren van het beleid ter zake?

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer de minister-president, ik ben de

eerste om te onderstrepen dat de VVR terecht stelt dat er vakantieaanbieders zijn die geen vergunning hebben. Er moet een vergunning zijn, en niet alleen om principiële redenen. Er is immers ook het decreet inzake het statuut van de reisbureaus. Onterechte, illegale concurrentie kan trouwens nooit geduld worden, noch ten aanzien van de vergunde reisbureaus, die de dupe zijn van het verhaal, noch ten aanzien van de potentiële klanten, die beschermd moeten worden. Er moet dus actie ondernomen worden. De ingebouwde kwaliteitsgarantie moet bewaard worden.

Mijnheer de minister-president, ik ben benieuwd naar uw antwoord. Ik onderschrijf de vragen van de heer Sintobin.

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de voorzitter, ik wens me aan te sluiten bij de interpellatie van de heer Sintobin. Ik had hierover trouwens ook al een schriftelijke vraag voorbereid.

Mijnheer de minister-president, ik heb ook nog enkele bijkomende vragen. Aangezien het over cijfergegevens gaat, mag u me het antwoord uiteraard later bezorgen. Bestaat er een overzicht van de illegale reisbureaus waartegen is opgetreden? Welke stappen werden ondernomen? Er is ook sprake van een reparatiebesluit. Wat zal daar juist instaan? Wat is de timing daarvan?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de minister-president, hoe ernstig zijn die dossiers die door de VVR werden ingediend? Ik ben het er natuurlijk mee eens dat de sjoemelaars eruit moeten. Daarom werd het decreet ook opgemaakt. Ik meen me echter te herinneren dat tijdens de discussie in de commissie ook een aantal punten zijn aangekaart, zoals over de sociaal-culturele organisaties. Ik denk dan aan jongeren- en seniorenorganisaties. Het kan niet de bedoeling zijn dat die mensen hiervan de dupe worden. Ze kunnen toch nog altijd activiteiten ondernemen? Ik heb vernomen dat er gerechtelijke procedures lopen tegen een of meerdere organisaties die zich houden aan het decreet. In het kader van het sociaal-cultureel werk moeten ze immers dergelijke activiteiten organiseren.

Ik begrijp zeer goed dat de VVR klacht indient tegen malafide praktijken van sjoemelaars. Daar moet inderdaad streng tegen worden opgetreden. Graag zou ik echter weten hoe het zit met de sociaal-culturele

organisaties. Die mensen besteden nu ontzettend veel geld aan advocaten. Ik ben van oordeel dat er een grens moet worden gesteld aan een en ander.

De voorzitter: Minister-president Peeters.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Verstreken, in artikel 3, paragraaf 2, ten derde van het decreet op het statuut van de reisbureaus, staat het antwoord op uw vraag. Ik citeer: “diegenen die de reisbureau-activiteit uitsluitend uitoefenen met niet-commerciële doeleinden en binnen het kader van hun onderwijzende taak of hun jeugd-, sport-, cultuur-, welzijns-, gezondheids- of volwassenenwerk niet moeten beschikken over een vergunning”. In de memorie van toelichting wordt daar nog wat tekst en uitleg bij gegeven. Ik citeer: “het uitsluiten van de vergunningsverplichting voor zover de vergunningsplichtige activiteiten uitsluitend worden uitgeoefend binnen hun onderwijzende of sociaal-culturele taak.” Dit wordt nog verduidelijkt door te stellen dat bij de beoordeling of een organisatie al dan niet een sociaal-culturele taak vervult, het feit of ze door de overheid ondersteund wordt in het kader van deze taak vanzelfsprekend een belangrijke, zij het niet exclusieve rol zal spelen.

Ik citeer verder uit de memorie van toelichting: “Deze vrijstelling geldt niet alleen voor bijvoorbeeld landelijke vzw’s maar ook voor de regionale en lokale afdelingen.” De vereiste afwezigheid van commercieel oogmerk houdt in dat dergelijke organisaties geen misbruik mogen maken van hun vrijstelling door zich op de reismarkt te begeven. Zo mag een sportvereniging bijvoorbeeld niet voor het grote publiek skivakanties organiseren. Dit houdt echter niet in dat het toelaten van niet-leden absoluut verboden is.

Mijnheer Verstreken, ik denk dat Toerisme Vlaanderen, de FOD Economie en de gerechtelijke instanties hier voldoende houvast hebben om eventuele klachten te beoordelen. In een aantal gevallen lijkt vooral de aard van de gevoerde promotie – ruimer dan bewegingsbladen, voor iedereen toegankelijke websites – aanleiding te geven tot betwistingen.

Mevrouw Demeulenaere, ik heb de lijst van klachten bij me. Ik zal ze u bezorgen. Het reparatiebesluit zit nu bij de Raad van State. Het komt terug zodra de Raad van State daar in alle wijsheid over geoordeeld heeft.

Mijnheer Sintobin, Toerisme Vlaanderen onderzoekt alle dossiers die door de Vereniging van Vlaamse Reisbureaus, de VVR, of andere worden overgemaakt over een mogelijke overtreding op het Reisbureaudecreet. Dit gebeurt volgens een vaste procedure.

Klachten over overtredingen op het statuut van de reisbureaus worden eerst onderzocht aan de hand van briefwisseling of een gesprek waarbij wordt nagegaan of de betrokkenen effectief reisbureau-activiteiten uitoefenen.

Als het resultaat van dat onderzoek positief is, worden de betrokkenen aangemaand een vergunning aan te vragen en per officiële brief verzocht de vergunningsplichtige activiteiten stop te zetten.

Vooraleer Toerisme Vlaanderen een klachtendossier overdraagt aan de dienst Toeristische Handhaving, wordt aan de betrokkenen dus eerst de mogelijkheid geboden om zich in regel te stellen. In een aantal gevallen zijn de betrokkenen immers niet op de hoogte van het feit dat zij vergunningsplichtige activiteiten ontwikkelen. In voorkomend geval wordt de VVR per brief ingelicht over de klacht en het gevolg dat eraan gegeven wordt. Men probeert dus zo veel mogelijk te remediëren, te informeren en pas dan te sanctioneren.

De dossiers die door de VVR werden overgemaakt, zijn samen te vatten in vier groepen. De eerste groep bevat dossiers die onder de vrijstellingsbepalingen van artikel 3 van het decreet vallen en dus geen vergunning behoeven. De tweede groep bevat de dossiers waarbij een reisaanbod uitgaat van een vergund reisbureau dat echter naliet om in de informatie of reclame voor de reis te vermelden dat het over een vergunning beschikt. De derde groep bevat de dossiers waarbij een vergunning vereist is en waarbij de betrokkenen hun activiteit moeten staken in afwachting van het behalen van een vergunning. De vierde groep bevat de dossiers van vergunningsplichtige activiteiten die als gevolg van de aanmaning door Toerisme Vlaanderen onmiddellijk worden stopgezet. Toerisme Vlaanderen controleert de stopzetting van de activiteiten.

Het opleggen van een administratieve boete moet met inachtnaam van de beginselen van behoorlijk bestuur worden uitgevoerd. Toerisme Vlaanderen onderzoekt het klachtendossier eerst zorgvuldig op basis van de bepalingen van het decreet en gaat na of er een overtreding werd begaan. Het recht op verdediging wordt daarbij gerespecteerd. Wanneer blijkt dat er inderdaad een overtreding werd begaan en de activiteit niet werd stopgezet, dan wordt het dossier in behandeling genomen door de dienst Toeristische Handhaving, die een proces-verbaal opmaakt waarin de feiten worden vastgesteld.

Tot op heden werd tegen drie illegale reisbureaus een proces-verbaal opgemaakt. In twee gevallen werd na de organisatie van een hoorzitting door Toerisme Vlaanderen een administratieve boete opgelegd. Een illegale exploitatie ging na de opmaak van het proces-verbaal in faillissement zodat er niet meer tot het opleggen van een administratieve boete werd overgegaan.

Momenteel zijn er nog drie reisbureaudossiers in onderzoek bij de dienst Toeristische Handhaving van Toerisme Vlaanderen.

Er wordt dus wel degelijk ingegrepen. De procedure wordt gevolgd en in bepaalde dossiers wordt er gesanctioneerd.

De handhaving van een decreet dat de vergunning van een sector regelt, is een essentieel en noodzakelijk onderdeel van een degelijk vergunningenbeleid. Het is heel belangrijk, mijnheer Sintobin, dat men daar ook alert op reageert, want anders heeft het allemaal weinig zin. Het beleid van Toerisme Vlaanderen vergt mijn inziens, op basis van de informatie die ik heb ontvangen, geen aanpassing. Het agentschap past de wetgeving correct toe en houdt zich, terecht, aan de principes van behoorlijk bestuur bij de uitvoering van het handhavingsbeleid.

Mocht het agentschap geen rekening houden met de principes van behoorlijk bestuur, had ik hier waarschijnlijk andere vragen gekregen. Het is dus ook heel belangrijk om een en ander correct en met de nodige doortastendheid toe te passen, wat mijns inziens tot nu toe ook het geval is. Er is dus geen reden voor het doorvoeren van aanpassingen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord en het overzicht van de werkmethode en de gevolgde werkprocedure. Dat maakt toch een en ander duidelijk.

Ik zal ook het overzicht van de klachten met de nodige aandacht bekijken, maar ik heb toch nog twee bijkomende vragen. U hebt eigenlijk al geantwoord op de vraag van mevrouw Demeulenaere in verband met het reparatiebesluit, maar heb ik het juist dat, zolang het reparatiebesluit er niet is, Toerisme Vlaanderen wel boetes kan opleggen, maar geen boetes kan innen?

Tijdens de bespreking van het decreet op de reisbureaus heb ik ook de opmerking gemaakt over het personeelsbestand dat wordt ingezet voor de handhaving. Toen al, denk ik, was het aantal personeelsleden om tot een efficiënte handhaving te komen niet voldoende. Misschien kunt u daar nog wat meer toelichting over geven.

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de minister-president, ik heb een opmerking in verband met uw antwoord. U zegt op een bepaald moment dat verschillende reisbureaus zonder vergunning niet op de hoogte zijn dat ze een vergunningsplichtige activiteit zouden uitoefenen. Als ze als reisbureau opstarten en hun brochures aanvragen aan een touroperator, is het eerste wat ze moeten doen hun licentienummer doorgeven. Als ze geen licentienummer hebben, krijgen ze geen brochures. Dan weten ze direct dat ze met een vergunningsplichtige activiteit te maken hebben. Daar geloof ik dus niet in.

In verband met de tweede vraag van de heer Sintobin, over de handhaving, heb ik ook vernomen dat de dienst onderbezet zou zijn en dat er bovendien ook een groot verloop is binnen de dienst. Men zou van plan zijn om een aanwerving te doen, maar dat is volgens mij onvoldoende. Ik denk dat er een serieuze professionele omkadering moet komen. Daarvoor heeft Toerisme Vlaanderen, volgens mij, toch ook de nodige middelen ter beschikking gekregen, als ik mag verwijzen naar de begrotingsbespreking en de bespreking over de decreetgeving. Ik denk dat daar het schoentje wringt. Ik heb dat niet gehoord in uw antwoord, maar in denk dat daar toch een probleem rijst.

Er is een goede procedure, maar die zou toch verfijnd en minder omslachtig moeten worden. Er is inderdaad tijd nodig om dat aan te passen aan het nieuwe statuut van 1 september 2007, maar ik denk dat er toch in versneld tempo actie ondernomen moet worden.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik wil gewoon even weten of het echt over zo veel klachten gaat en er echt zo veel personeel voor nodig is. Ik kan begrijpen wat de collega's zeggen, maar gaat het echt over zo veel klachten, waardoor er veel extra personeel nodig is?

Wij zijn daar niet van op de hoogte binnen de commissie. Misschien is dat voor een volgende keer. Of zijn het overdreven klachten?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer De Craemer, ik antwoord alleen maar op vragen die gesteld worden. Ik antwoord nooit als men mij geen vraag stelt. Over het personeelsbestand was er geen vraag, maar ik kan er wel op antwoorden. Men is volop bezig om een personeelsplan op te maken. Dat zal besproken worden met het kabinet. Er zijn al een aantal aanwervingen, waar u ook naar verwijst, aan de gang.

Waar men ook rekening mee moet houden – en dat is niet alleen zo voor dit agentschap – is dat er ook werknemers worden weggehaald door de sector. Het zijn contractuelen, dus als de sector ziet dat het goede mensen zijn, worden die weggehaald. Dat ligt allemaal niet zo eenvoudig. Als het voorstel van personeelsplan klaar is, zullen we dat met mijn mensen op het kabinet verder bespreken en de juiste beslissingen nemen.

Mijnheer Verstreken, dat is ook zo voor het juist afhandelen van de klachten. We moeten de mensen inzetten waar ze ingezet moeten worden. U zult het overzicht van de klachten krijgen. Er zijn natuurlijk klachten die vrij snel afgerond kunnen worden terwijl in andere wat meer tijd geïnvesteerd moet worden.

Verder wil ik, wat het personeelsbestand betreft, nogmaals onderstrepen dat het weinig zin heeft om vergunningen in te voeren als ze niet worden nageleefd en niet worden gecontroleerd, voor degenen die een vergunning zouden moeten hebben en die niet hebben. De klachten moeten professioneel en kort op de bal worden opgevolgd.

Wat het personeelsbeleid betreft, begrijp ik dat u mij graag opjaagt. Ik doe er alles voor, maar het plan moet eerst worden opgemaakt en dan worden besproken.

De inning van de boetes is, tenzij ik mij vergis, een bevoegdheid van de belastingdiensten. We kunnen boetes opleggen, maar de inning doen we niet zelf. Daar zijn de belastingdiensten voor uitgerust en zij kunnen ook de nodige acties ondernemen.

Zodra het reparatiebesluit terugkomt van de Raad van State, kunnen we daar verder over discussiëren.

Mijnheer de voorzitter, ik denk dat dit probleem terecht is aangekaart. We volgen dat ook van zeer nabij op. Dat bepaalde verenigingen ervan uit gaan dat we zeer kort op de bal spelen, is terecht, zeker omdat bij illegale en niet-correct werkende reisbureaus de cliënt de dupe is. Dat willen we te allen prijze voorkomen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer De Craemer en door de heer Sintobin werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de problemen met de pps-financiering van vernieuwde jeugdverblijfsaccommodatie in het kader van het jongerentoeerisme

Interpellatie van de heer Jef Tavernier tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de stand van zaken betreffende de pps-financiering van jeugdverblijfsaccommodatie

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, als ik de vragen van deze namiddag bekijk, behandelen we in feite voor een groot deel de beleidsnota van de vorige minister van Toerisme en doen we misschien ook een voorafname op het komende beleidsplan. Ook het onderwerp van deze interpellaties is al meerdere keren aan bod gekomen in deze commissie.

Het jongerentoeerisme is de snelst groeiende toeristische markt wereldwijd, dus ook in Vlaanderen. De helft van de buitenlandse toeristen die in Vlaanderen overnachten, zijn tussen 16 en 24 jaar oud. Het aantal overnachtingen steeg de voorbije jaren dan ook fors.

Het is wel zo dat de bestaande jeugdherbergen en jeugdvakantiecentra deze toename niet langer aankunnen, niet alleen naar capaciteit, maar ook naar kwaliteit, omdat de bestaande jeugdverblijfscentra in Vlaanderen te kampen hebben met een verouderde accommodatie en een structureel gebrek aan investeringen.

De gewezen minister van Toerisme, de heer Bourgeois, wilde een grote inhaalbeweging realiseren. Hij vond zelf dat een grondige vernieuwing van de jeugdverblijfsinfrastructuur dringend nodig was, maar de gewone budgetten maakten dat onmogelijk. Dus moest men zijn toevlucht zoeken tot de publiek-private samenwerking. Er werd van de privépartner in het gehanteerde pps-model een inbreng verwacht van 37 miljoen euro. Ik meen te weten dat de einddatum in augustus verstreek, maar blijkbaar heeft geen enkele privé-investeerder een offerte ingediend.

Tijdens de bespreking van de Septemberverklaring kwamen de moeilijkheden rond de pps-constructies ter sprake, niet alleen wat betreft jeugdherbergen, maar ook op tal van andere domeinen. Dat alles heeft wel voor gevolg dat de realisatie van jeugdverblijfscentra en de modernisering van bestaande centra eigenlijk in de koelkast wordt gestoken.

Mijnheer de minister-president, ik peil niet naar intenties, maar welke maatregelen zult u nemen om de beoogde vernieuwde jeugdverblijfsaccommodatie alsnog te realiseren tegen 2012?

Vorige week hebben we het, specifiek voor West-Vlaanderen, nog gehad over het oorlogstoeerisme. We moeten toch klaar zijn als het project over de grote oorlog van start gaat.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister-president, deze interpellatie is niet tot u gericht als minister van Jeugd, want die bevoegdheid hebt u nog niet. Als minister-president bent u wel de gangmaker en promotor van de pps-formule en ook in uw

hoedanigheid als minister van Toerisme bent u bevoegd, want jeugdtoerisme valt daaronder.

U weet waarschijnlijk dat we in de subcommissie voor Financiën een round-up gemaakt hebben van alle mogelijke en onmogelijke en alle waarschijnlijke en onwaarschijnlijke pps-constructies. Uw voorganger, minister Bourgeois, heeft toen ook de pps-constructies voorgesteld in verband met jeugdtoerisme. Men heeft een negental projecten geselecteerd. Uiteraard was dat ook weer een pps-constructie sui generis. Daar heeft men dikwijls de lokale besturen bij nodig, er is de inbreng van een privépartner nodig en men gaat dan ook een beschikbaarheidsvergoeding geven.

Specifiek aan die constructies was bovendien dat men er eigenlijk van uitging dat de vergoeding die men ter beschikking stelde per bed onvoldoende zou zijn. Daarom voorzag men voor elke privépartner, ook weer sui generis, in de mogelijkheid om nog een bijkomende commerciële activiteit te hebben, zoals de verhuur van parkeer garages, een fuifzaal enzovoort. Dat klinkt allemaal een beetje ingewikkeld, maar veelbelovend.

Men mocht offertes indienen tegen midden augustus. Nu blijkt dat er geen enkele offerte is ingediend. Dan rijst de vraag of er werkelijk geen enkele interesse is of dat het aan de prijzen ligt. Hoe zit het met de commerciële ontwikkelingen?

Het baart me ook zorgen dat men in een aantal projecten in de voorfase eigenaars van gronden en panden heeft aangesproken en eigenlijk prijsafspraken heeft gemaakt voor wat betreft de aankoop van een pand of grond, maar door het feit dat er nu geen interesse is van een privépartner in de pps-constructies, zitten die mensen toch echt wel tussen hamer en aambeel. Zij hebben een prijsafpraak met de Vlaamse overheid en soms met de gemeenten, ze denken dat het binnen afzienbare tijd geregeld zal zijn, maar er wordt geen vooruitgang geboekt.

Mijnheer de minister-president, ik denk dat het duidelijk is dat er geen offertes zijn ingediend. Maar wat gebeurt er verder? Hoe gaat men om met de betrokken private personen en private partners met wie afspraken zijn gemaakt?

Hoe ziet u het verdere verloop van deze constructies? Want dat er nood is aan bijkomende kwalitatieve bedden voor jeugdtoerisme is wel duidelijk.

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de minister-president, we zijn het allemaal wel eens over de noodzaak om die verouderde accommodatie aan te passen. We moeten ook iets doen aan het structureel gebrek aan investeringen. Ik stel ook de pps-constructie niet in

vraag. Die lijkt me een goede oplossing te bieden. Een andere zaak is die ene bouwpromotor te vinden voor de negen verschillende locaties in heel Vlaanderen. Blijkbaar is dat wel een probleem.

Mijnheer de minister-president, kan de spreiding volgens de geografische ligging van de locaties en van de bouwpromotoren een oplossing bieden? Blijkbaar zou er wel interesse zijn voor een bepaalde regio. Ik heb het dan over West-Vlaanderen, en meer bepaald over Brugge, Kortrijk en Oostende.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de minister, ik sluit me – spijtig genoeg – aan bij de interpellatie. Het is een spijtige zaak dat er geen privépartner geïnteresseerd is. In de huidige situatie valt het te vrezen dat er niet snel verandering zal komen in die toestand.

Ik zou de vraag ook willen opentrekken. Er is wel degelijk nood aan infrastructuur voor jeugdverblijven, zowel voor individuen als voor groepen. Het Vlaams Parlement heeft een resolutie goedgekeurd om daar vanuit alle beleidsdomeinen werk van te maken. Men is daar nu mee bezig. Het is dan ook spijtig dat het project voor jeugdhotels of jeugdherbergen voor individuele jongeren geremd wordt. Mijnheer de minister-president, u bent creatief en ervaren. Ik ben er dan ook van overtuigd dat u kunt zorgen voor een ‘pps light’ of een andere oplossing om de interessante projecten alsnog doorgang te laten vinden.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, collega's, er worden pertinente vragen gesteld over een delicaat dossier. Het project pps-financiering van vernieuwde jeugdverblijfsaccommodatie kreeg in de voorbereidende fase een vrij grote belangstelling. Er waren echter geen inschrijvingen bij de eerste oproep voor potentiële kandidaten. Het is vreemd dat na een ruime bekendmaking, onder meer via de pps-nieuwsbrief aan meer dan 1600 contacten, geen van de 15 voorafgaande geïnteresseerden zich kandidaat heeft gesteld. Nochtans brengt een kandidatuurstelling weinig kosten met zich mee.

De vraag is hoe het komt dat de zaak, niettegenstaande de aanvankelijke interesse, als een pudding in elkaar zakt. Er zijn wel een aantal elementen die we in rekening moeten brengen. Ik denk aan de timing van de bevraging en het bouwverlof, niettegenstaande bij de bekendmaking 76 dagen in plaats van de klassieke 40 dagen golden. Daarenboven is toerisme conjunctuurgevoelig, wordt de sector overbevraagd, zijn de rendementen van de exploitaties laag en is er onvoldoende

voorafgaande informatie over de commerciële vastgoedwaarde. We moeten bovendien ook rekening houden met de kredietcrisis. Daarnaast kunnen ook meer fundamentele zaken een rol spelen. Ik verwijs naar het bestaan van een te groot financieringsrisico, zoals door de banken aangegeven, en het bestaan van onvoldoende zekerheid over de beschikbaarheid van de gronden en stijgende ontwikkelingskosten.

Na informele marktconsultatie door zowel Toerisme Vlaanderen als door het Vlaams Kenniscentrum PPS is gebleken dat omwille van huidige marktomstandigheden er geen of onvoldoende interesse is voor de oprichting van één gezamenlijke projectvennootschap ter realisatie van de negen locaties. We moeten elkaar dus niets wijsmaken. De marktspelers, banken, ondernemers en ontwikkelaars hebben duidelijk een voorkeur voor een aanpak locatie per locatie. Dit vergroot de transparantie, zeker als er kan gewerkt worden met standaardbestekken. Elke locatie zal immers afzonderlijk worden beoordeeld. Na onderzoek door Ernst & Young inzake subsidiemogelijkheden lijkt eveneens een aanpak locatie per locatie aangewezen. We moeten onze methodologie en onze aanpak dus wijzigen.

Om deze redenen en in overleg met het Vlaams Kenniscentrum PPS bestuderen wij de optie om de projecten die op korte termijn realiseerbaar zijn afzonderlijk in de markt te plaatsen. De inhaalbeweging zal dus niet meer via één vehikel gebeuren maar volgens afzonderlijke standaardprocedures per locatie. De inhaalbeweging komt hierdoor niet onmiddellijk in het gedrang. Ook bij de vorige optie om te werken via één gezamenlijke projectvennootschap ter realisatie van de negen locaties was er sprake van een gefaseerde aanpak in functie van beschikbaarheid van gronden.

Fundamenteel wijzigt de rol van Toerisme Vlaanderen. Het agentschap zal in principe alleen trekker zijn bij zijn eigen eigendommen: Brugge, Brussel en Oostende. Maar ook daar onderzoek ik of er geen partnerschappen meer aangewezen kunnen zijn. Mijnheer Tavernier, u hebt daarnet gezegd dat er met Brugge een specifiek probleem is. Men moet natuurlijk altijd oppassen als men iets aankondigt. Ik kan heel goed begrijpen dat die mensen nu zeer snel duidelijkheid wensen. De communicatie was, om het zacht uit te drukken, wat ongelukkig. Bij alle andere projecten zal Toerisme Vlaanderen eerder een ondersteunende rol hebben. We zullen nagaan of er nog bijkomende partners zijn. Op basis van de ingewonnen bijkomende informatie zou het mogelijk moeten zijn op korte termijn drie projecten op te starten. Op middellange en lange termijn, en in functie van beschikbaarheid van de gronden en een sluitende financiering blijft het de bedoeling dat de andere projecten worden aangepakt.

Mijnheer Tavernier, u weet net zo goed als ik dat de commerciële ontwikkeling voor elk project in grote mate

bepaald wordt door de ruimtelijke juridische context. In principe wordt aan de private marktspelers gevraagd welke marktconforme ontwikkeling ontwikkeld kan worden. In sommige projecten is door de gemeente of stad al aangegeven wat de wenselijke commerciële invulling zou kunnen zijn. De volgende commerciële ontwikkelingen per locatie worden al dan niet wenselijk geacht: Brasschaat, hotel met vergader- en congresfaciliteiten; Hasselt, wonen en handel; Kortrijk, geen commerciële ontwikkeling gewenst; Brugge, handel en parking; Oostende, wonen, handel en parking; Brussel, wonen, handel; Diest, kantoren, handel; Lier, beperkte commerciële ontwikkeling, wonen; Koksijde, geen commerciële ontwikkeling, gemeente overweegt stopzetting van het project.

In voorliggend scenario van een aanpak locatie per locatie kan Toerisme Vlaanderen begin 2009 drie projecten opstarten. Er wordt geen pps-vennootschap op korte termijn beoogd. Het overleg met de gemeenten inzake de gewijzigde aanpak zal kortelings worden opgestart. Die drie projecten zijn degene die ik eerder al vermeld heb.

Hierover zal ook de nodige communicatie gebeuren met alle betrokken partners. De huidige samenwerkingsovereenkomsten met de gemeenten dienen te worden herbekeken. Voor de projecten die klaar zijn voor de markt, zal in overleg met de desbetreffende gemeente een nieuwe samenwerkingsovereenkomst worden opgesteld.

Toerisme Vlaanderen heeft vandaag onder meer drie jeugdverblijven met dringende infrastructuurbehoeften in bezit. Voor particuliere eigenaars die eventueel door Toerisme Vlaanderen worden onteigend, is tot op heden enkel een schattingverslag opgemaakt. In functie van de budgettaire mogelijkheden zal worden overgegaan tot nieuwe verwervingen. De communicatie ten aanzien van particuliere eigenaars verloopt middels de geijkte kanalen, met name de desbetreffende aankoopcomités. Ik heb begrepen dat we dat met grote zorg moeten aanpakken. Ook voor degene die wat in het ongewisse blijven, zoals Brugge, zal ik daar nauwgezet op toezien, zodat er zeer snel duidelijkheid bestaat over de verdere gang van zaken.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Het is inderdaad eigenaardig dat er, ondanks de eerder betoonde interesse, geen kandidaten waren. Laten we hopen dat de aanpak locatie per locatie en de nieuwe methodologie soelaas bieden. De vraag is natuurlijk of alles gerealiseerd zal worden tegen de vooropgestelde datum. Ik vrees van niet. Het is niet omdat men per locatie werkt dat de pps-constructie plots wel zal werken.

Mijnheer de minister-president, u hebt het gehad over drie projecten op korte termijn. Waarschijnlijk kunt u of zult u geen einddatum vastleggen voor andere projecten omdat de beoogde datum voor het eerste project jeugdverblijfsaccommodatie op 2012 was ingesteld. Wordt er een datum vastgesteld?

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister-president, wanneer men naar een bepaalde schaalgrootte streeft en er binnen die schaal een te grote diversiteit is, dan verliest men de schaalvoordelen. Alleen bij schaalgroottes met voldoende homogeniteit krijgt men echte schaalvoordelen en kostenvoordelen. Dit is een perfecte illustratie van dit principe. Men kan hetzelfde zeggen over de saga van de scholenbouw. Door de heterogeniteit wordt de constructie heel ingewikkeld. Dat schrikt af, waardoor de zaken vertraagd worden.

Hier gaat het om heel verschillende zaken met allerlei commerciële nevencomponenten. Soms is de gemeente erbij betrokken, soms niet.

Wat de voortgang van het dossier betreft, kan voor drie locaties vrij snel en autonoom worden opgetreden. Er zou echter een bepaalde rechtszekerheid moeten worden gegeven aan wie al min of meer geëngageerd is. Er moeten dan ook snel knopen worden doorgehakt.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Als inderdaad wordt gekozen voor een grotere inbreng van de overheid en een noodzakelijke selectie van een aantal projecten, dan wil ik ervoor pleiten dat niet alleen rekening wordt gehouden met hoever het project reeds was gevorderd. Op macro-niveau moet worden nagegaan waar op dit moment de grootste nood heerst aan jeugdinfrastructuur. In mijn provincie bestaat er een jeugdruimteplan dat duidelijk aangeeft dat er in het zuiden van de provincie en in het Brugse nog een grote nood is. Ik hoop dan ook dat in het vervolg van deze procedure rekening wordt gehouden met de onderzoeken die ter zake reeds zijn uitgevoerd.

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Het was noodzakelijk om de methode te wijzigen bij gebrek aan interesse. Ik vind het interessant dat de zaak per locatie worden bekeken en dat er op korte termijn drie projecten kunnen worden gestart. Homogene pakketten zijn, zoals de heer Tavernier ook zei, interessanter voor een bouwpromotor. Toch wil ik ook de geografische spreiding benadrukken.

Mijnheer de minister-president, is er een bouwpromotor geïnteresseerd in de regio West-Vlaanderen? Kan dat eventueel een rol spelen in de volgorde van aanpak?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: De prioriteit ligt voornamelijk bij de steden, waar de nood het grootst is. Ik zal me niet laten leiden door de goesting van bouwpromotoren.

Mijnheer Sintobin, u vraagt naar een timing. De ervaring heeft me echter geleerd voorzichtig te zijn met deadlines. In het begin van mijn politieke carrière stelde ik wel vaker deadlines om de zaak vooruit te helpen. Ik heb begrepen dat de timing kan worden gehandhaafd op 2011-2012.

Mijnheer Tavernier, uw analyse over pps is waardevol. Wanneer met zeer specifieke projecten wordt gewerkt, is het heel moeilijk om schaalvoordelen te realiseren. Dat lukt ook hier niet, waardoor er moet worden gesplitst. In het kader van de sportinfrastructuur is er een gelijkaardig probleem. Schaalvoordelen met een grote specificiteit zijn problematisch voor een pps.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer De Craemer en door de heer Sintobin werden tot besluit van deze interpellaties met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de interne audit bij Toerisme Vlaanderen naar onregelmatigheden bij de toewijzing van overheidsopdrachten

Interpellatie van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de conclusies en aanbevelingen van de interne audit bij Toerisme Vlaanderen

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Een tijdje geleden werden we opgeschrikt door het bericht dat een interne audit van Toerisme Vlaanderen, besteld door gewezen

minister Bourgeois en gebaseerd op anonieme klachten, had geleid tot een vernietigend rapport over de werking van Toerisme Vlaanderen. In dat rapport – dat dateert van 23 juli 2008 en waar de vorige minister van Toerisme al dan niet iets mee gedaan zou hebben; de berichten hierover spreken elkaar tegen – is ondermeer sprake van gesjoemel bij de toewijzing van overheidsopdrachten. Een negatief advies voor de toekenning van contracten aan communicatiebureaus werd plots veranderd in een positief advies.

De directie van Toerisme Vlaanderen beweert, en dat is toch wel wat eigenaardig, dat alles te wijten was aan de onkunde en onwetendheid van enkele medewerkers. Toch leidde dit rapport tot een gerechtelijk onderzoek (waar we omwille van de scheiding der machten niet verder kunnen op ingaan) en werden drie personeelsleden ontslagen op basis van de interne audit. Dit lijkt niet te stroken met de uitspraken van mevrouw Winkler van Toerisme Vlaanderen die het had over de complexe wetten inzake uitbesteding. Door een gebrek aan kennis hebben medewerkers de criteria verkeerd geïnterpreteerd.

Mijnheer de minister-president, kunt u wat meer toelichting en verduidelijking geven over deze kwestie? Werd dit rapport besproken op de ministerraad? Wanneer werd u hiervan op de hoogte gebracht? Welke beleidsdaden hebt u naast het ontslag van de drie medewerkers in deze al gesteld? Welk effect en welke gevolgen heeft deze kwestie voor de werking van Toerisme Vlaanderen? Kortom, is de continuïteit verzekerd?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de minister-president, het moet ongeveer de eerste beslissing zijn geweest die u hebt moeten nemen als minister van Toerisme. Ik kan me voorstellen dat dat niet de meest fijne entree is die men zich als minister kan wensen. Maar u hebt, vlak nadat u minister van Toerisme bent geworden, het onmiddellijke ontslag moeten tekenen van drie personeelsleden van Toerisme Vlaanderen.

De drie zouden in opspraak zijn gekomen na een audit van de overheidsopdrachten bij Toerisme Vlaanderen. Ze zouden betrokken zijn – en ik citeer uit een mededeling van uw kabinet – bij “laakbare en eventuele strafbare feiten” rond de toekenning van overheidsopdrachten.

In het auditrapport zou sprake zijn van mogelijk strafbare feiten met betrekking tot de regels voor het toekennen van overheidsopdrachten. De vaststellingen in het rapport zouden – en ik citeer opnieuw – “van dien aard zijn dat het verder functioneren van een aantal personeelsleden van de instelling onmogelijk is geworden”. Ondertussen is ook het parket van Brussel een onderzoek over de zaak begonnen. Ook ik ga daar niet verder op in, maar in de interne audit zelf zou toch sprake zijn van

schriftvervalsing en manipulatie om overheidsopdrachten aan bepaalde bedrijven toe te kennen.

De interne audit zou verder gewag maken van geknoei met overheidsaanbestedingen. In een van de dossiers zou het gaan om communicatieopdrachten die Toerisme Vlaanderen uitbestedt. Een negatief advies zou – en ik spreek heel de tijd in voorwaardelijke wijs, want heel veel informatie hebben we niet – voor een bepaald bureau veranderd zijn in een positief advies.

Mijnheer de minister-president, klopt het dat uit de bewuste interne audit blijkt dat er sprake is van schriftvervalsing, van manipulatie van overheidsopdrachten en van geknoei met aanbestedingen? Wat zijn de precieze feiten op basis waarvan de drie personeelsleden door u werden ontslagen?

Gaat het inderdaad om betrokkenheid bij laakbare en eventueel strafbare feiten? Op welk niveau bevonden de ontslagen personeelsleden zich binnen de hiërarchie of het organogram van Toerisme Vlaanderen?

Worden in de interne audit aanbevelingen gedaan om te voorkomen dat dergelijke feiten zich in de toekomst kunnen herhalen? Wat zijn die aanbevelingen en hoe zullen ze in de praktijk worden omgezet?

Ik heb nog een extra vraag, maar ik weet dat u daar misschien niet op kunt antwoorden. Is ondertussen ook berekend welke schade de overheid effectief heeft opgelopen? Zo ja, hoe groot is die schade?

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de minister-president, collega's, ik vind het toch nodig, vooraleer de minister-president zijn antwoord formuleert, waar ik uiteraard zeer benieuwd naar ben, iets te zeggen.

Mijnheer Sintobin, volgens sommigen zou de vorige minister van Toerisme niets met de audit gedaan hebben. Dat is intussen rechtgezet, maar in uw vraagstelling vindt u het nodig om de vorige minister van Toerisme nogmaals door het slijk te halen en zaken te insinueren. Als u spreekt over ‘sommigen’ – en dat zijn insinuaties – zou u beter naam en toenaam vermelden, tenzij het over uzelf gaat uiteraard. Maar dat zijn misschien al spelletjes in het kader van de komende verkiezingen, die beter in Izegem opgevoerd worden dan hier in het Vlaams Parlement.

U mag toelichting, uitleg en verduidelijking vragen aan de minister-president, maar in feite vraagt u wel naar de beleidsdaden van de vorige minister en niet van de minister-president. Hij heeft in deze kwestie al beleidsdaden gesteld. Ik moet u erop wijzen, collega's, dat het inderdaad minister Bourgeois was die, op basis

van anonieme klachten, de nodige beleidsstappen heeft gezet. (*Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin*)

Eerst maakt u insinuaties en daarna gaat u proberen de zaak recht te zetten. Dat pik ik dus niet.

De voorzitter: Mijnheer De Craemer, stel uw vraag aan de minister-president.

De heer Gino De Craemer: Maar ik ken ministers, weliswaar op federaal niveau, die zelfs op basis van andere zaken niets doen. De procedure is volgens mij gevolgd. Er is direct een interne audit aangevraagd van zodra de minister op de hoogte was.

Mijnheer de minister-president, erkent u dat de vorige minister de nodige stappen heeft gezet, de procedure heeft gevolgd en de zaak niet heeft laten liggen zoals bepaalde collega's hier proberen te insinueren?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, de administrateur-generaal van Toerisme Vlaanderen is, op uitdrukkelijke vraag van mijzelf, hier ook aanwezig om bijkomend tekst en uitleg te geven.

In oktober 2007 ontving de toenmalige minister van Toerisme, de heer Geert Bourgeois, een anonieme brief waarin mogelijke oneerlijke en onwettige praktijken en illegale handelingen bij Toerisme Vlaanderen werden aangeklaagd.

Het Agentschap Interne Audit van de Vlaamse Administratie werd hiervan door de heer Bourgeois op de hoogte gebracht, met het verzoek een onderzoek uit te voeren met betrekking tot de correctheid en de wijze van gunnen van overheidsopdrachten door Toerisme Vlaanderen.

Het Agentschap Interne Audit van de Vlaamse Administratie heeft deze opdracht aanvaard op 16 oktober 2007. Op basis van een representatieve steekproef werden de overheidsopdrachtendossiers over de periode 2005-2006 en begin 2007 op correctheid onderzocht. Het syntheserapport van de ad-hocaudit overheidsopdrachten bij Toerisme Vlaanderen werd met datum van 23 juli 2008 bezorgd aan de leden van het auditcomité en bijkomend voor dit rapport aan de administrateur-generaal van het agentschap, de minister bevoegd voor Toerisme en aan mijzelf. Bij de overdracht van de bevoegdheden werd het volledige rapport, dat enkel ter beschikking was gesteld aan de administrateur-generaal en aan de minister bevoegd voor Toerisme, de heer Geert Bourgeois, ook aan mij bezorgd.

Zoals gezegd, had de auditopdracht tot doel na te gaan of het proces van de gunning van overheidsopdrachten

bij Toerisme Vlaanderen op een correcte wijze verliep. De vaststellingen die door Interne Audit werden gedaan, hebben betrekking op problemen in de organisatiestructuur en op cultuurgebonden problemen.

Binnen de organisatie werd vastgesteld dat de structuur voor een adequate en effectieve begeleiding en opvolging van overheidsopdrachten onvoldoende aanwezig is, of was. Wat de cultuurgebonden problemen betreft, werd vastgesteld dat beslissingen erg beknopt werden gemotiveerd, dat dossiers chaotisch waren samengesteld en dat de informatieverstrekking in een paar dossiers bewust onjuist zou zijn gebeurd.

Wat de personeelsleden betreft, werd gesteld dat de meeste personeelsleden van Toerisme Vlaanderen die betrokken zijn bij het proces van de gunning en de uitvoering van overheidsopdrachten over te weinig materieelkennis, opleiding en ondersteuning beschikken. Er werd vastgesteld dat personeelsleden die wel op de hoogte zijn van deze regelgeving, de wetgeving bewust negeerden, omzeilden of manipuleerden.

Dat, mijnheer de voorzitter, collega's, kon men allemaal terugvinden in het rapport dat was overgemaakt, in al zijn essenties, op 23 juli 2008.

Mijnheer Roegiers, dat rapport bevatte inderdaad een aantal aanbevelingen. Ik som ze kort even op.

Ten eerste: nemen van initiatieven teneinde het integriteitsbewustzijn van de personeelsleden te bevorderen en hun functioneren beter in lijn te brengen met de principes die zijn verankerd in de deontologische code voor de personeelsleden van de Vlaamse administratie. Hierbij is het ook van belang de gewenste bedrijfscultuur te expliciteren en een actieplan te ontwikkelen ter implementatie ervan.

Ten tweede: implementatie van de beslissing van de Vlaamse Regering van 25 mei 2007 tot verbetering van de behandeling van overheidsopdrachten.

Ten derde: verplichte deskundige begeleiding en opvolging van overheidsopdrachten, voor alle werken, leveringen en diensten, vanaf de voorbereiding van een overheidsopdracht tot de uitvoering en afronding ervan.

Ten vierde: invoeren van modelprocedures en planingskalenders voor de opstart, de gunning en de uitvoering van overheidsopdrachten, waar mogelijk verbijzonderd naargelang de categorie van overheidsopdracht – buurlandcampagnes, patrimoniumdossiers enzovoort – binnen Toerisme Vlaanderen.

Een volgende aanbeveling is het vastleggen van duidelijke afspraken met derden – reclameagentschappen en/of architecten – wanneer deze worden betrokken bij

het opzetten en begeleiden van overheidsopdrachten, inclusief mogelijkheden tot sanctionering en het verhalen van de schade.

Er moet, ten zesde, ook gezorgd worden voor een betere en meer performante invulling van de toezichtsfuncties, zodat de toepassing van de regels en procedures strikt wordt afgedwongen. Ook worden de inhoudelijke functionele diensten verplicht om de toezichts- en begeleidingsfuncties tijdig, volledig en correct te informeren. De sancties bij het negeren, omzeilen en manipuleren van deze verplichting zijn duidelijk en worden effectief toegepast.

Ten zevende en ten slotte is er de vaststelling dat de beheers- en opvolgingssystemen verbeterd moeten worden om te komen tot adequate en transparante informatie.

Op basis van de gedane vaststellingen en de geformuleerde aanbevelingen werd door de administrateur-generaal een uitgebreid actieplan opgesteld om positief en krachtig te reageren op de vaststellingen van de audit. In dit actieplan worden duurzame, gerichte en effectieve initiatieven of acties gedefinieerd waarmee de organisatie op de in de audit gedane vaststellingen een antwoord moet bieden. Er is dus een audit geweest, er zijn aanbevelingen en de administrateur-generaal heeft dat direct in een uitgebreid actieplan opgenomen.

Op 21 augustus 2008 werd het actieplan besproken met de toenmalige minister voor Toerisme. Tijdens het gesprek werd gevraagd concreter in te gaan op de invulling van het actieplan, evenals op de maatregelen die eventueel ten aanzien van personeelsleden genomen zouden moeten worden. Dit resulteerde in een bijkomend chronologisch overzicht van de concrete acties waaraan wordt gewerkt. Deze acties bevonden zich op verschillende niveaus en hebben betrekking op de cultuur en organisatiebeheersing bij Toerisme Vlaanderen, en op het personeel van Toerisme Vlaanderen. Tevens werd gevraagd om regelmatig te rapporteren over de realisatie van de voorgenomen acties. Een eerste voortgangsrapportering werd gevraagd tegen 15 oktober 2008. Dat wil dus concreet zeggen tegen morgen, woensdag.

Na kennisname van het dossier – waarin dus sprake is van negeren, omzeilen en manipuleren – oordeelde ik dat er zich met betrekking tot drie personeelsleden die direct betrokken waren bij de vastgestelde feiten, mede gelet op hun functie en verantwoordelijkheden, toch een ernstig functioneringsprobleem stelde en dat ik niet tot 15 oktober kon wachten om verdere maatregelen te nemen. Daarom heb ik op 26 september, dus enkele dagen nadat ik die bevoegdheid heb overgenomen, aan de daartoe bevoegde administrateur-generaal gevraagd om onmiddellijk de ontslagprocedure op te starten en, gezien de ernst van de feiten, niet te wachten op het voortgangsrapport. Het is dus op mijn uitdrukkelijke

vraag dat de administrateur-generaal is opgetreden en is overgegaan tot de ontslagen.

Zoals ik heb aangehaald, voorziet het actieplan in een directe en concrete aanpak op het vlak van de organisatie, in concreto op het vlak van de procedures, opvolgings- en controlemechanismen. Op het vlak van het personeel wordt voorzien in een referentiekader dat inhoud geeft aan de gewenste cultuur. Bovendien wordt de nodige vorming georganiseerd inzake de correcte toepassing van de wetgeving inzake overheidsopdrachten. De continuïteit van de werking van Toerisme Vlaanderen is bij deze gegarandeerd. De administrateur-generaal zorgde voor de nodige overdracht van de dossiers. Zij volgt zelf van zeer nabij de werking en de dossiers mee op.

Tot daar een overzicht van alles wat er hieromtrent gebeurd is en de belangrijkste inhoudelijke punten van de audit. Gelet op de ernst van de situatie heb ik, in overleg met de administrateur-generaal, gemeend dat snel ingrijpen nodig was en dat de ontslagprocedure voor die drie personeelsleden onmiddellijk moest worden opgestart. Het kan immers niet dat er nog enige tijd overheen zou gaan vooraleer tegen dergelijke ernstige feiten zou worden opgetreden.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer De Craemer, ik hoop dat u met dergelijke interventies de goede sfeer in deze commissie in de toekomst niet verder zult vergallen. In de persartikelen die verschenen zijn naar aanleiding van dit dossier staat dat door sommigen – en ik hoor daar niet bij – inderdaad bepaalde zaken werden gesuggereerd. Het siert u natuurlijk dat u de heer Bourgeois verdedigt. Ik kan uw uitspraken echter niet waarderen. Ik stel ook vast dat de nieuwe minister van Toerisme efficiënter optreedt naar aanleiding van de interne audit. Hij heeft onmiddellijk heeft ingegrepen.

Mijnheer de minister-president, ik heb in het verleden al verscheidene vragen gesteld in deze commissie. Het is niet mijn bedoeling om continu Toerisme Vlaanderen te “bashen”. In het verleden is er vanuit bepaalde hoeken echter ook nog wat kritiek geweest. Ik denk aan de Federatie van de Toeristische Industrie, die heel wat aan te merken had op de werking. Enige tijd geleden heb ik een visienota van het autonome provinciebedrijf Westtoer gezien, waarin eveneens heel wat vragen werden gesteld over het marketingbeleid voor het buitenland en het binnenland.

Ik ben tevreden dat er een interne audit is gebeurd bij Toerisme Vlaanderen. U hebt de resem aanbevelingen ook opgesomd. Misschien is het moment wel gekomen dat Toerisme Vlaanderen volledig wordt doorgelicht door het Rekenhof. De commissie kan dat vragen.

De commissieleden van de meerderheid moeten mij dan wel steunen.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben het eens met de beslissingen en de maatregelen die u hebt genomen. Ik wens daar ook mijn waardering voor uit te spreken. Het gaat inderdaad niet om lichte feiten. Op basis van uw antwoord, heb ik de indruk dat de beslissing die werd genomen, ook de enige juiste was.

Ik had nog twee vragen gesteld, waarvan ik niet weet of ze kunnen beantwoord worden. Mijnheer de minister-president, op welk niveau van het organogram of de hiërarchie van Toerisme Vlaanderen situeerden de betrokkenen zich? Werd er een berekening gemaakt van de schade die de overheid of het agentschap in deze heeft opgelopen?

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de voorzitter, de heer Sintobin blijft volharden in de boosheid door zinloze insinuaties te lanceren. Ik kan dus niet anders dan reageren. Dergelijke verklaringen kunnen de sfeer in de commissie natuurlijk negatief beïnvloeden.

Mijnheer de minister-president, de genomen maatregelen zijn positief. U hebt uitvoering gegeven aan de beslissingen qua maatregelen die voormalig minister Bourgeois al had genomen. Uiteindelijk heeft hij in juli al aan de administrateur-generaal de opdracht gegeven om zowel de structurele problemen als de personeelsproblemen aan te pakken. Tot grote verbazing van de toenmalige minister is in augustus gebleken dat daar nog niets aan was gedaan. De beslissing was wel al lang genomen. U hebt daar dan uitvoering aan gegeven mijnheer de minister-president. Ik kan dat alleen maar positief noemen.

De voorzitter: Mijnheer Sintobin, met betrekking tot uw vraag om het Rekenhof in te schakelen, deel ik u mee dat volgens artikel 83 quater van het Reglement de commissie in deze geen enkele rol speelt. U moet een motie indienen, die door ten hoogste zes volksvertegenwoordigers wordt ondertekend. Ze moet worden gericht aan de voorzitter van het parlement. Ze wordt rechtstreeks in plenaire vergadering behandeld. De commissie als dusdanig moet hierover dus geen beslissing nemen.

Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Wat de eventuele vraag aan het Rekenhof betreft, moet het Vlaams Parlement zelf een beslissing nemen. Het Rekenhof heeft in 2003 al een onderzoek uitgevoerd. We beschikken nu

over een verslag van de interne audit. Het lijkt me belangrijk alle aanbevelingen zo snel mogelijk te implementeren. We moeten er, samen met de administrateur-generaal, voor zorgen dat de dynamiek van het agentschap wordt verzekerd. Het is natuurlijk het volste recht van het Vlaams Parlement te beslissen het Rekenhof hier nogmaals op los te laten. Ik vind het alvast belangrijker dat er nu actie komt en dat er beslissingen worden genomen.

Als bevoegd minister zal ik natuurlijk mijn verantwoordelijkheid nemen. Ik zal met de administrateur-generaal blijven samenwerken. Indien nodig, zal ik evenwel de verantwoordelijkheid op mij nemen omdat ik hiervoor bevoegd ben.

Het gaat om twee medewerkers op directieniveau en om een medewerker op het niveau van de controle-diensten. Dat zelfs het controleniveau betrokken is toont nog eens aan dat het om niet-onbelangrijke personen gaat. Voor het directieniveau geldt hetzelfde. Zij hebben ernstige feiten gepleegd. Aangezien zoiets op een ernstig probleem in de organisatie wijst, ben ik vrij snel opgetreden.

Wat de problematiek van de inschatting betreft, moet ik erop wijzen dat het om een geval van concurrentievervalsing gaat. Het is niet eenvoudig dit juist in te schatten. We beschikken niet over het nodige cijfermateriaal. Misschien kan dat later nog wel worden geleverd en zal nog duidelijk worden welke schade we hebben geleden.

Mijnheer De Craemer, ik houd me niet bezig met analyses van het verleden en dus ook niet van wat gewezen minister Bourgeois al dan niet heeft gedaan. Ik heb een correct overzicht van de feiten gegeven. Het laatste contact met de administrateur-generaal dateert van augustus 2008. Ik wil hier geen kanttekeningen bij maken of andere elementen bij de discussie betrekken. Ik geef enkel tekst en uitleg bij mijn eigen acties. Ik houd me niet bezig met het toelichten van of het beantwoorden van vragen over wat gewezen ministers al dan niet hadden kunnen of moeten doen. Ik heb me beperkt tot een correcte weergave van wat wanneer is gebeurd.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, ik heb nog een bijkomende vraag. Volgens de minister-president zal worden nagegaan of er schade is berokkend. Zal de Vlaamse Regering zich, indien dit het geval blijkt te zijn, ook burgerlijke partij stellen?

Minister-president Kris Peeters: Wat de schade betreft. Het gaat om bedrijven die onrechtmatig zijn

gegund en om het inschatten van schade, indien er al schade is geleden. Indien alles correct was verlopen, was mogelijks een ander bedrijf in aanmerking gekomen. Dat bedrijf heeft misschien schade geleden. Ik heb niet direct de indruk dat de gegunde prijzen veel hoger lagen. Indien het mogelijk is een berekening te maken, zal de administrateur-generaal me dat zeker laten weten.

Op dit ogenblik is er niet direct sprake van een grote schadeclaim of zelfs van opgelopen schade. Het is al erg genoeg dat het agentschap dit moet meemaken. Geen enkel bedrijf zou dat graag ondergaan. We moeten die bladzijde zo snel mogelijk omslaan. We moeten de dynamiek en het vertrouwen herstellen. Dit geldt zeker voor de toeristische sector. Het agentschap moet immers met allerlei verenigingen en dergelijke samenwerken. Ik heb in elk geval de indruk dat de juiste stappen al zijn gezet.

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Ik heb nog een vraag. Zijn de drie betrokken personeelsleden om dringende redenen ontslagen, 't is te zeggen op staande voet?

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer De Craemer, weet u hoe een ontslag om dringende redenen verloopt? Dergelijk ontslag moet binnen een zeer beperkt aantal dagen na de kennisneming van de feiten volgen. Dit rapport dateert echter van een hele tijd geleden. Het is dan ook moeilijk om hier dringende redenen in te roepen. De administrateur-generaal heeft de drie personeelsleden, in overleg met mij, echter wel ontslagen. Gezien de feiten was het niet meer mogelijk hier een ontslag om dringende redenen van te maken. Het rapport van de interne audit dateert immers van juli 2008.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de minister-president, zijn ze nog in dienst, werken ze daar nog? Zo ja, vindt u het – gezien de omstandigheden – logisch dat ze daar nog fysiek aanwezig zijn?

Minister-president Kris Peeters: Het is de taak van de administrateur-generaal mensen te ontslaan en zo snel mogelijk uit het agentschap te verwijderen. Als ik het goed heb begrepen, duurt het voor een personeelslid nog een week. Indien we deze beslissing niet hadden genomen, ware het voortgangsrapport, zoals gezegd, pas op 15 oktober 2008 ingelost.

Gezien de aard van de feiten hebben we betrokkenen direct ontslagen. We respecteren de in het arbeidsrecht ingeschreven termijnen. Die personeelsleden hebben niet langer de functies uitgeoefend die ze voordien hebben uitgeoefend. Ik moet natuurlijk het arbeidsrecht en alles wat daarbij hoort respecteren. Indien ik dat niet zou doen, zou ik weer andere problemen creëren.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Ik denk dat de beslissingen die moesten worden genomen ook effectief zijn genomen. De procedures zijn gevolgd. Op dit vlak kunnen geen misverstanden ontstaan.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer De Craemer, door de heer Sintobin en door de heer Roegiers werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de onderschatting van de Vlaamse kust als toeristische bestemming

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, ik heb de minister-president de afgelopen vier jaar meermaals “meten is weten” horen stellen. Het is niet enkel belangrijk informatie te vergaren, het is tevens belangrijk op basis van correcte, realistische cijfers een efficiënt beleid te voeren.

Uit een rapport van het West-Vlaams Economisch Studiebureau (WES) blijkt dat de Vlaamse kust een belangrijker toeristische bestemming is dan de statistieken tot op heden hebben aangegeven. Het aantal tweede verblijven, waarmee in de officiële cijfers geen rekening wordt gehouden, was in 2007 goed voor 27 miljoen overnachtingen. Dat is 75 percent van de totale logiescapaciteit. Uit deze studie, die meer dan enkel de overnachtingen behelst en die tijdens komende commissievergaderingen nog verder aan bod kan komen, blijkt dat de tweedeverblijvers veel geld aan de kust besteden. Bovendien komen ze doorheen het hele jaar.

Dit werpt een heel ander licht op het toerisme en op de toerismebeleving aan de kust. Volgens Westtoer, het autonoom toeristisch provinciebedrijf van de provincie West-Vlaanderen, moet dringend meer rekening met de tweedeverblijvers worden gehouden. Het betreft hier onder meer marketing en de subsidies voor de uitbouw van onze kust.

Volgens sommigen baseert Toerisme Vlaanderen zich enkel op de cijfers van de FOD Economie. Toerisme

Vlaanderen en Westtoer baseren zich al jaren op de bezettingsgraad van hotels, appartementen en campings om het al dan niet over een succesvolle zomer- of vakantieperiode te hebben. Hierbij is nooit rekening gehouden met het aantal verhuurde of bewoonde tweede verblijven. Het is blijkbaar zeer moeilijk en zeer duur om dit te meten. De tweedeverblijvers zouden immers door middel van enquêtes moeten worden geteld. Mij lijkt het eigenaardig dat het beleid met betrekking tot de Vlaamse kust op volledig vertekende cijfers wordt gebaseerd. Het gaat hier om marketing, om promotie en om subsidies. We hebben een minder realistisch beeld van onze kust als toeristische bestemming.

Mijnheer de minister-president, erkent u dat de onvolledigheid van de cijfers een vertekend beeld geeft? Vindt u dat in de toekomst rekening moet worden gehouden met de tweedeverblijvers? Worden het beleid en de investeringen naar aanleiding van dit rapport bijgestuurd?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: De tweedeverblijvers zijn inderdaad belangrijk. Heel wat kustgemeenten zijn gespecialiseerd in die tweede verblijven. Afgelopen zondag wilde ik in De Haan nog even van de zons- ondergang genieten. Het krioelde daar van de Duitsers, Nederlanders en Walen. Alle horecazaken waren volledig bezet. Dat genereert een grote omzet.

In het verleden werd altijd gezegd dat het aantal tweedeverblijvers moeilijk te meten is. Het West-Vlaams Economisch Studiebureau of WES heeft het aandeel van de tweedeverblijfstoeristen aan de kust onderzocht. Mijnheer de minister-president, hoe werd dat gemeten? Welke indicatoren werden daarbij gebruikt?

De omzet van het kusttoerisme is serieus gestegen tot 21,5 procent. Dat is goed voor ongeveer 13.000 jobs. Toch wordt de kust geconfronteerd met een dalende vraag naar commerciële logies. Welke maatregelen kunnen eventueel worden genomen om het toerisme van de commerciële logies in stand te houden? Worden daartoe initiatieven genomen door Westtoer of Toerisme Vlaanderen?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Toerisme Vlaanderen heeft het tweedeverblijfstoerisme nooit in rekening gebracht omwille van een aantal redenen.

Toerisme Vlaanderen en de andere nationale toeristische organisaties of NTO's in Europa richten hun acties op het commerciële verblijfstoerisme. Het is immers vooral dat toerisme waarop de NTO's een impact hebben. Toerisme Vlaanderen werkt op de eerste fase van het beslissingsproces; bewustmaking en interesse. Voor het tweedeverblijfstoerisme moet hierop niet gewerkt worden. Er

bestaat ook discussie over de vraag of tweede verblijven al dan niet tot het toerisme behoren. Volgens de definitie van de United Nations World Tourism Organization is toerisme het zich verplaatsen buiten "the usual environment". Over de juiste omschrijving van dit begrip kan echter heel wat discussie worden gevoerd. Volgens sommigen behoort een tweede verblijf wel degelijk tot the usual environment en kan dit niet worden beschouwd als toerisme. Wanneer het personeel van Toerisme Vlaanderen Brussel bezoekt buiten de werkuren, dan wordt dat niet als toerisme beschouwd. De tweede verblijven worden dus niet opgenomen.

Zowel Westtoer als WES heeft via een studie een idee gegeven over het tweedeverblijfstoerisme aan de kust. Maar ook in de rest van Vlaanderen is er een aanbod van tweede woningen waarvan we momenteel geen cijfergegevens hebben. Ook bij de campings hebben we de gegevens van de vaste standplaatsen niet opgenomen. Westtoer en WES maken hier een raming op basis van ruwe ideeën maar zonder goede onderbouw. Westtoer zal bijkomend onderzoek verrichten naar dat segment.

Zoals gezegd zijn er ook in de rest van Vlaanderen vaste verblijven op de campings maar die worden dus niet weergegeven. We horen van geen enkele andere provincie dat het toerisme bij hen wordt onderschat omdat de tweede verblijven en de vaste standplaatsen niet worden opgenomen.

Toerisme Vlaanderen heeft in zijn communicatie altijd duidelijk gesteld dat het rapporteert over cijfergegevens van de commerciële logies. Zelfs bij het verhuren gaat het enkel om de huur via immokantoren en niet om de rechtstreekse verhuur. Een benchmark met andere landen kan enkel op basis van commerciële logies. In de meeste landen zijn er geen of slechts beperkte gegevens beschikbaar over de tweedeverblijfstoeristen.

We moeten duidelijkheid geven over de cijfers. Dat is ook in het verleden gebeurd.

Mijnheer Verstreken, bij de opmaak van het strategische plan voor de kust in 2002 is ook al gewezen op het groeiende belang van de tweede verblijven en de daling van de commerciële logies. De strategische doelstellingen waren ook toen al dezelfde als nu, meer bepaald het benadrukken van rendabele commerciële logiesvormen en het stimuleren van het optimale gebruik van tweede woningen. Uiteindelijk is men niet geslaagd in het verwezenlijken van die doelstelling. Het commerciële toerisme blijft achteruitgaan en het tweedeverblijfstoerisme blijft stijgen. De hotelsector kent de laatste drie jaren een lichte stijging. Dat is een positieve evolutie, ondanks de achteruitgang van het aanbod.

Westtoer gaat ervan uit dat mensen in de verhuur en in de eigen tweede woning vooral tijdens het weekend

komen. Zij bevragen immers enkel op zondag en niet tijdens de week. Volgens hen maken ze hier een zeer beperkte fout. Dat betekent ook dat als we op dit segment inzetten, de kust een weekendbestemming wordt waar in de week geen toerisme meer is. Het aanbod van hotels, campings en vakantiecentra gaat achteruit ten voordele van de tweede woning.

Er zijn al verschillende acties ondernomen om deze terugval tegen te gaan. In het strategische beleidsplan voor de kust wordt ook de nadruk gelegd op het ondersteunen van commerciële logies. Bovendien stellen we vast dat het aantal buitenlandse overnachtingen in de commerciële logies niet in de gewenste mate groeit. Als we onze buurlanden verliezen als markt, dan vervalt de kust tot een exclusieve binnenlandse bestemming. Dat mogen we niet laten gebeuren.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister-president, de omschrijving van het begrip toerisme zal inderdaad wel een boeiende discussie opleveren maar doet hier niet echt terzake.

U verwijst naar andere regio's in Vlaanderen waar tweede verblijven evenmin worden meegeteld. U zegt dat we van die andere regio's niet horen dat het toerisme bij hen zou worden onderschat. Ik wil u er echter op wijzen dat het gaat om regio's met minder tweedeverblijvers dan aan de kust.

Aan de Vlaamse kust waren er in 2007 naar schatting 36 miljoen overnachtingen, waarvan 27 miljoen door 82.700 tweedeverblijvers. Ik heb hier de cijfers per gemeente. Knokke-Heist spant de kroon met 18.000 tweede verblijven. Het is spijtig dat het commerciële toerisme aan belang inboet ten opzichte van de tweede verblijven.

Nogmaals, het credo waar u ook voor staat, is, denk ik – want naar aanleiding van een actuele vraag hebt u het vorige week nog gezegd –: meten is weten. Dat is nodig om een goed beleid te voeren. Ik dacht dus dat het belangrijk was om ook hier deze cijfers mee in rekening te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de minister-president, ik was eerst niet van plan om me aan te sluiten, maar aangezien we het nu ook hebben over het commerciële toerisme, wil ik toch nog eens mijn kans wagen en een suggestie meegeven die ik in het verleden al meermaals heb meegegeven, maar waarvoor ik weinig gehoor vond bij uw voorganger. Dan gaat het over het MICE-toerisme aan de kust. Dat staat op een heel laag pitje, maar het zou de mogelijkheid bieden om de

plaatsen tijdens de week te vullen. Bij mijn weten zijn er nog heel weinig acties opgezet, specifiek voor de kust, op het vlak van zakentoeerisme. Ik denk dat dat toch een groot verschil kan betekenen. We hebben ook een mooi meeting- en eventcentrum Staf Versluys, dat nog niet helemaal wordt benut en er zijn nog tal van andere congresmogelijkheden. Ik vind dat het hoog tijd wordt dat we daar meer pijlen op richten.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Op het vlak van incentives om meer MICE-toerisme aan te trekken, kan misschien een tandje worden bijgestoken.

Een ander punt is dat de commerciële logies erop achteruit gaan. Er werd de voorbije jaren meer ingezet op de kunststeden. Daar heb ik alle begrip voor, maar we hebben meerdere keren gevraagd om de kustkunststeden daarbij te betrekken. We hebben een museum aan zee en andere musea, op een kwartier rijden van Brugge. We vragen dus om die in alle brochures te betrekken, om de daling tegen te gaan. Er zijn uiteindelijk zeer goede logies aan de kust.

Het is blijkbaar moeilijk om de vaste kampeeders op de campings in kaart te brengen. Maar ik denk dat dat toch niet zo moeilijk kan zijn. Er was onlangs een symposium, waar ook Dirk Metsu aanwezig was, de man van Recread (de federatie van recreatieondernemers), die ook al namens de campingfederatie in deze commissie aan het woord is gekomen tijdens de hoorzitting over het Logiesdecreet. Dus ik denk dat het toch niet zo moeilijk kan zijn om dat in kaart te brengen, zeker voor wat West-Vlaanderen betreft.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw Demeulenaere, wat het MICE- of congrestoerisme betreft, heb ik begrepen dat er een actieplan in voorbereiding is. Ik zal dat, zeker naar aanleiding van uw vraag, snel bekijken. Er zijn natuurlijk tal van elementen, kwaliteit van hotels enzovoort, die we in rekening moeten brengen. Maar ik zal er werk van maken.

Collega's, als het cijfermateriaal al bestaat – meten is weten – is dat heel interessant, maar ik ga er toch van uit dat het tweedeverblijfstoerisme een specifiek segment is met duidelijk onderscheiden kenmerken. Als cijfermateriaal kan worden aangereikt, moeten we dat ook proberen verzamelen. In mijn beleidsbrief die ik weldra zal indienen, zal trouwens zeer interessant materiaal staan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over aangekondigde maatregelen om de vakantieparticipatie van kansarmen te vergroten

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Op 17 oktober 2008 is er opnieuw Werelddag van Verzet tegen armoede. Hoewel vakantie een basisrecht is voor iedereen, zijn er nog heel wat mensen voor wie vakantie onbetaalbaar is. Zeker in de huidige financieel moeilijke tijden is op vakantie gaan vaak het eerste dat uit het gezinsbudget wordt geschrapt. Daarover hebben we de voorbije week nog krantenknipsels kunnen lezen naar aanleiding van de financiële crisis. Ik ben dan ook van oordeel dat het beleid met betrekking tot de vakantieparticipatie van kansarmen voortdurend moet worden bijgestuurd, anders dreigt op vakantie gaan voor steeds meer mensen onbetaalbaar te worden.

In de beleidsbrief Toerisme 2008 (beleidsprioriteiten 2007-2008) kondigde minister Bourgeois een aantal nieuwe maatregelen aan om de vakantieparticipatie van kansarmen te vergroten, zoals een onderzoek in samenwerking met de University of Westminster naar de beleevingswaarde van vakantie bij mensen in armoede.

Op de begroting van Toerisme Vlaanderen heeft de minister bovendien 100.000 euro bijkomende middelen ingeschreven voor de verdere uitbouw van het Steunpunt Vakantieparticipatie en de minister zou Toerisme Vlaanderen vragen om een verticaal armoedeoverleg te organiseren met het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, ten einde de werking van het Steunpunt Vakantieparticipatie te bespreken en te overleggen over vakantieparticipatie voor mensen in armoede. Ik verwijs even naar de genoemde beleidsbrief Toerisme 2008, pagina 43.

Mijnheer de minister, wat waren de resultaten van het onderzoek van de University of Westminster? In welke mate heeft u uw toerismebeleid ten aanzien van kansengroepen aangepast aan de resultaten van dit onderzoek? Is er al een armoedeoverleg geweest tussen Toerisme Vlaanderen en het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen (VNA)? Wat was het resultaat van het armoedeoverleg? In welke mate werd de werking van het Steunpunt Vakantieparticipatie aangepast aan de resultaten van het overleg? Voorziet u nog in nieuwe initiatieven om de vakantieparticipatie van kansarmen te vergroten?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Verstreken, Toerisme Vlaanderen heeft aan de University of Westminster een opdracht gegeven om de beleevingswaarde van vakantie bij mensen in armoede te onderzoeken. Aan deze universiteit heeft een Vlaamse onderzoekster, die ook op de hoogte is van de Vlaamse praktijk, expertise opgebouwd in verband met onderzoek over armoede en vakantie in het Verenigd Koninkrijk.

Omdat het onderzoek waarnaar u verwijst, nog niet afgerond is, kan ik u, jammer genoeg, ook de resultaten ervan niet meedelen. Van zodra de resultaten van het onderzoek bekend zijn, zal Toerisme Vlaanderen bekijken op welke wijze de resultaten ervan kunnen of moeten vertaald worden in het toerismebeleid ten aanzien van die kansengroepen.

Het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en het Steunpunt Vakantieparticipatie van Toerisme Vlaanderen zijn allebei lid van het Permanent Armoede Overleg. Verder worden op het jaarlijkse forum van het Steunpunt Vakantieparticipatie de lidorganisaties van het VNA geconsulteerd.

De jaarlijkse enquête en de organisatie van focusgroepen gebeurt met mensen van de lidorganisaties en niet rechtstreeks met het VNA, omdat het VNA geen werking heeft rond vrije tijd en vakantie en omdat de lidorganisaties van het VNA rechtstreeks met het Steunpunt Vakantieparticipatie werken. Via verschillende kanalen is er bijgevolg inspraak en betrokkenheid van armoedeverenigingen, wat heel belangrijk is.

Zonder te willen vooruitlopen op de beleidsbrief, waar iedereen reikhalzend naar uitkijkt, werd op de ontwerpbegroting van het agentschap 50.000 euro extra middelen uitgetrokken voor bijkomende ondersteuning van personen die in armoede leven. Daarnaast zal het Steunpunt Vakantieparticipatie zelf initiatieven uitwerken om zijn aanbod uit te breiden.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik kijk dan ook reikhalzend uit naar uw beleidsbrief, waar die zaken in zullen staan.

‘Toerisme voor allen’ blijft belangrijk, nu meer dan ooit. Ik denk dat socioculturele organisaties in het verleden hebben bewezen dat ze nuttig werk verrichten. Ik zou dan ook willen pleiten voor een verdere ondersteuning van deze projecten in de toekomst.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

